

© P. W. M. G. B.

我们从现在起将努力改善我们的服务，提高我们的效率，同时降低我们的成本。

Հայ ուսուցիչներն ու ոք կը բարեհանձն կը կայ առաջին մատի Շահնշահի
թագավոր կանքի հաւաքածուի՝ մէկ ուսուցիչ զի՞ն 125 ուսուցիչ։
Կա այս լշակածուածաւ Ա. Մաքուտ Հայութանի քառուուն է և կարի
չպահ է. Մաքուտանին գնան է Աղքարաւորին. Եղիշ Գեղրդ 1770 և
թ օւսուցիչ Ի. Տիգրան Պատմանին Ա. Շահնշահին ուսուցիչ։

卷之三

Digitized by srujanika@gmail.com

Սամկաստանի համար այս տարու ան ՀՅունիս
տիսը արդարե, շատ ձախորդ կը ունպէի, որով-
հետեւ Խախոնիթաց թիւերուի ծանուցած անցո-
յալ դիրքուածներէն իւ զառ բնագէտ են Եղմիաբին
և Այորէմիտին հրկիվաթիւնը, Տրապազոնի շա-
քառասուոն աղէտացի անցըը, զժրազգւարար ունին
ք նոր նոր ձախող բռքեր կընդունիմք դուք-
սերէն :

Համարքութիւնը (գործադրք) քիչ վաստ չեցածաւ եր երկրիս , վասն զի փօքը Վորոյի բոլոր քաղաքներէն և պիւրազագներէն եկած լրիքը կը ճանաւանին թէ՛ հունձերը ընդհանուր չորս թեսն պահանջուաւ . շատ գիշեւ են , բոլցիքն և կայսերութեսն ուրիշ քազաքնեան հունձերն ալ՝ զմբաղացու անցուածութիւնները :

Ասամանդաւոցայ Նամակներէն ալ կիմա-
ամք ո՛չ մայրաքաղաքին մէջ ալ ցամազութիւ-
նու կը ափեր, պէտ օգուտի՞ ո պատթապի և վեռ-

իսանէի ըոլոր աղբի ըները արդին ըրապած և
հ. մայրագաղաքիս ընակիները՝ շատ պժուարու
թ. ամբ իսելու ջար մազար կը դանեն :

Այս անցածող սրբածք՝ Խորեգոթ թ Կարք
ըսկով, ոյն ժամանակ Հրաման ըստ խոր կողմէ
ըսկան պալատուները եկուց ֆայդ անհիշանդե այս
տեղերը դարձրենելու՝ որ շտա ցամաք ևն։ (Եկա-
տական Նքրեակողիս այս նոր մարդասիրութեան
և Հայրական իմաստց փորձը՝ նորոգել տուի
բզոյ հոգագործեան։ Այսին Անձափառու-
թեան պատուական և անդին կենց երկարու-
թեան և բարերասութեանը ցցտիսկանի
տօնիլու պատճ.)

— “Եսու բանինք աղ՝ անցեալ ամսոյն վերջի օ-
րերը՝ Կանաքա քաղաքին մէջ՝ զժրադարտոր սո-
կովի հրիբառին մը պատահելով շատ մը տու-
ներ՝ երեկի շնուռածքներ և շուկային մէծ ճամար-
մախիր գարձուցիր է : Այս քաղաքու Պատրան
ընռանը մօն՝ շատ ազէկ առեւտորի սեղ մը է, և
կառանիցաւ զօրոց հիմ ալ մէծ առեւդրութան
հայրագահութիւն ունենալավ՝ ահշուշա մոյ-
րադարտին առեւտորին ալ՝ բա ական պի-
տի պատճառէ :

וְאֵת שָׁמֶן וְאֵת שָׁמֶן

በዚህ የዕለታዊ ማረጋገጫ አንቀጽ ተስፋይ ይችላል

(Cognac-Louis XIII - Sauternes - Riesling)

Յանհերորդ Նշան : Վերաբեր Հրեշտակապետը
ի ձեսքի մուշը երրորդ անգամ պիտի շաբէ . և ոյն
մէջամին Վրաստած ած բորբ խրայէլոցիները պիտի
ժողվ՝ աբբայութեան մէջ լցոննե, ամեն կերպ բա-
րիք և սիրակերնեն ուզած բաները անոնց պիտի շնոր-
հե : Վեհ զիկն ալ՝ երկիրս պիտի բռնկի և կրաքազ
պիտի պարի և մօխիր կարիք . մարզու ուստիչա բան

Դաստի որդի Վեհապյան՝ Վանասպա երկիր ժայ-
խ խրայէլաշիներուն մէկ մէկ հաղիկերոյթ մը պի-
տ ընէ . ոյս հաղիկերոյթի պատմութիւնն ալ շատ
շատքայի կերպով կը նկարագրին հրեց վարդա-
պատճերը : Եւ յու տեղը պատրաստուած անասուննե-
րը և թալուսները և ձրկները՝ յատուի ստուգծուած
նե . և ամեն մէկ սեփան պիտի մեծերն են կը ըստ .
երմուռ զինին ալ անանէ ազնիւ զինի և որ՝ անոր
շնուր երկացած չէ : Վ.յս այս զինին է կը ըստ՝ որ Ե-
րամ բնոքը շնորհ գրախտին մէջ . և միւզեւ հիմայ
քահանքին մառաններուն մէջը պահուած կը թիւյ :
Խօնան ըստած եղբ պիտի մորթեն . որուն մէտու-
նիւը պիտի պահան է որ՝ ամեն մէկ որ հազար յիրան մույց
բառած խոտ կ'առառ . տեղէն անենեփն չկըքր . և ցե-
րիկ որքան խոտ ուստ չե՛ պիտի խոտ նորէն կը-
րուսնի պիչերը . որ ամեն որ ուստեղու բան ունենայ :
Ոյս անառանին եղբ՝ որ է նեհեղը կովը՝ աշխարհիք

սաեղծուած առնելը մերցուց Վասուած . ըրբաց որ
պիտ ահա աշխարհին անսուռնին սկսակը շատեայ . բայց պա-
հելու համար չաղեց , քանզի տաճէ մէջ հոգիերու-
թի մը համար՝ աղած միսը համայ բայ մը չը թաքան
համար վայելու չէ . հրեայները ոյս առասպեկտնեւ-
րու սկզբանի յամառնինեմք կը հաւասան՝ ու յաներ-
նին ոյս Խէնժէքին մրսեն իրենց ենալու բաժնին
ըստ հայութեան կ' էն.

1. Հեղիսաման ձաւկն ալ հոն պիտի ուստի՞ն : Վայ
ձուկիս մեծութիւնը այդքան ահապին է որ՝ մեկ ու-
րիշ ձաւկ մը՝ ալ կայ, երկարութիւնը երեք հարսոր
փարասին է (արմենին՝ զըսէն մինչև պոշին ծայրը ե-
րեք հարսոր ժաման ճամբար է) . 1 էջիսաման պյո-
ւակը մեկ անգոտման կը լիս : Ժնաւ կը տար մը անկըն
այ դուռը չի ձգելով, Ավիտանսին ըոլոր ջուրը ըլքի-
տմանին վրայ է : Վասուած ոկեցըն առողիք ջախտ
ստեղծեց, արու մը և եղ մը . որոց եղը սպանեց,
ըլքը որ աշխարհ տակնու վոր ընեն, և բրնց
հազերութիւն աշխարհը ընտանեն, առու մին ալ ա-
ղեց, և այս մեծ հաղեկորսին համբար պահէն :

Տեսչուն մըն ալ կայ՝ այս հացեկերպյթիս Համբը,
որուն անունը Հրեայները Պատեստին կըսէն . . .
ուր Համբը բատօն պատմութիւնովին ալ առող ան-
հօսնի մեծութիւնը կըհասկըցափ : Օք մը առոր
բայթին մէջն հաւեկիթ մը լրիսկիր , և շիփշիսակ լի-
բանան լեռանը գույց կընալով Երեքհարիր Հաս խո-
չըր Խայր ծառ կոտրեր ջարդուրուրդ ըսկըր և . և
հաւեկիթը կընալով՝ գովանն Հատ մեծամեծ զեղըր
կործաներ և աւելը կօսկեր՝ քրչեղեցին պէս բան մը և .
զեր է : Եւ թուուեր թեհետ ուսուած առեն ուսու-

Երեմիքը և արեսու լոյսը կը մթացանէ : Առ որ այս իւրեաց Մհուիային թագաւորութեանը ժամանակին դրայ զրած տառապելիքն բնիս զրելու ը բայցիք ոչ՝ գլուխ չենք, բայց ճիշտապահութանը ը լուսը համակառութեայ : Համար առաջնաւայ ու զարդարութեայ :

Վայ ուստեղ օթիւներ թեպէւս շատ ծաղրական
էն, բայց հիմա ամեն մազած ըլլայում աւետարա-
նին քանի մի խափերէն նշու ունիքը. Հրեից ծաղ-
րական ըլլայուր անոր վայ և որ՝ իրենց նախնիքնե-
րան ըստ ավարտնութիւնները իրենք ճշմարին և
նկարագրական մաքուլ կրհասկեցնան. «Դժբանունի
աշխարհը գալէն առաջ որ՝ հանգերձեալ կենաց եր-
շանկութիւնը և Վեհափառին հագեսր թագաւորութիւ-
նը. հագերոյնին նմանավենամբ հանդրացւներու առ-
գերութիւն կար. մասիսկ և ուղին և ուխոր աշխա-
կերակութերու և մարզուր մաքուր եկած գուարձու-
թիւններու և հեղաւութիւններու կրնանցուակեն :
Փրկին մեր՝ նկան ալ հրեից տիրոժակին յարևոր իս-
կուլու համար՝ իր թագաւորութիւնը հացեկողմէի
նմանցոց. և շատ անգամ հարժէնիք խօսքեր կ'ընէ.
և իր երկնուոր հայրը ընարիւց խնջուք պիտի պատ-
րաստ բախու՞ առակ կը պատմէ. Հրեայներու այս
գուշափարս չե մերցաւներ. որ կը շիտակէ. և հոգե-
որ ժամի գործանւնու կրօջանոյ. Հասարակութիւնն
մացն մէջ մարդ կածէք մը սիրուած էր. որով կը սկ-
նե՞ որ՝ հրեից ազգէն չե զաները՝ Աստուծոյ թագաւո-
րութիւնը և Վեհափառին իրասխանն մասն ու բաժին
պիտի շաւենան. Դըրբանու այս կործիկը մարտ-
ից անոնց կիմացունեն որ՝ աշխարհքին ամէն կողմէն
շատ առար ազգի մարտիկ պիտի ունի. ինձուու այս

Վաղաքիս ցաւալի հրկիցովթենեն դժբաղդ եղող	
բազմամին ընտանիքներնուու ողբալի պիճակը՝ տեղայ-	
զանազան աղջաց մարդասէք անձնագներուն միբար-	
սաստիկ ցաւեցընելով՝ նոյն օրէն սկսեցին առոնց օդ-	
նութիւն մը ընելու համար ստորադրուիլ, և մինչև	
հիմայ ստորագրուող բարերար անձանց անոնները	
խորին երտասագիտոթեամբ ներքեւը նշանակելով՝	
և պատկես՝ թէ քաղաքիս մէջ, և թէ օտար քաղաք- ներէն ըլլալու նպաստաւորոթիւնը կարդաւ գրադ-	
րշյա միջոցով հրատարակուելու և, ինչպէս օր օ- բագրյա 85 թույն մէջ ալ լիշտցինք :	
Բարձրապատի կոստանդին մէծ գործին՝ քաղա-	
քիս զանազան աղջաց ողբալիքներուն համար շնորհ բ	
ըրած գումարէն՝ հայոց աղջիս խոճապներուն համար տրուածը գահեկան 4000 .	
Քաղաքիս կառուցարիչ Ա սեմափայլ	
ԲԵՀԻԱ Է ՓԵՆՏԻՆ 5000	
Ա սեմա . Ա ԽՆԴՅԱՐ ՖԵՐԻՔ Քաշայն 3000	
(Կամանեան մաքսատան առաջնն զրագիր	
Ս ասուլլահ է ՓԵՆՏԻՆ 750	
Կ ոյն մաքսատան դրայիր Հ աֆզ Է ՓԵՆՏԻՆ 250	
Լ յուրութեան մաքսատան մաքսապետ Հ իւսէ- ն պէյ 650	
Խ ալլըշ Է լիք Է ՓԵՆՏԻՆ 2000	
Ք աղու Բ ուայշ Լ յուրութեան աշուակին անկն + Լ անառան առաջ Ե րևան է քանաքանակ :	
Պ արքայք, Ա լուտրիոյ հիւալատու վաեմա.	
փայլ Ռ' Հ ապէք 1000	
Ք ասրանայի հիւպատոս վաեմա-	
փայլ Պ արքիլի և եղբարքն 2000	
Ա զնուական Հ այսոէք ոմն 5000	
Լ , Ա թուրցընկըր 3000	
Շ և Լ , Պ ալթամի 3000	
Ջ , Պ ատի և ընկերութիւն 3000	
Կ ուղար եղբարք և ընկերութիւն 3000	
Հ երման Հ երշընկլու 3000	
Կ անծըպահ և Ա իրդ 3000	
Վ առմար 41650	

Պարագաներ		Առևտություն	41650
Օպլասէր և Վրամկը			3000
Տիկիչ անուն Ըստահաջախութեան			
Ո Ենեակը՝ ձեռամբ Նորին Հոգաբար-			
ձու Ձ. Ա. Ք. Էսինին			2500
Ո Մերանց անուն Ըստահաջախութեան			
Ո Ենեակը՝ ձեռամբ Նորին Հոգաբար-			
ձու Ե. Ա. Ք. Էսինին			2500
Ո Իսար Վ. Տէր			2000
Ա որին Ճեռամբ Յ բարեպաշտ			
անձինք			1437.20
Ա յա Նորին Ճեռամբ ամերիկացի			
Կուտայքար			358
Ա յա Նորին Ճեռամբ Պուլոց			
ամերիկացին			2000
Ո ւ Ա կը			2000
Ե շ. Լ անուշկովին			2000
Ժ. Պ. Խ ամբերտէնս			2000
Ո ւ Վ արդիսիս			2000
Հ ա Ա գֆութէն			2000
Ժ ա թօրուրի Ք է շէ օպու			1500
Հ ո վ հանեն Գ ա փուղեան			1000
Խ ա ս ո ֆ ա րի Հ ա մ ք մ ա ր ա տ ե ա ն			1000
Պ ա զ օ ս պ ի ս ի ս			1000
Ո ւ Պ ա Վ ա թ			1000
Հ ա մ ս ո ն			1000
Վ ա թ ի ն ո ս ն			1000
Ե ի և ո ր գ ի ք			1000
Ո վ ի թ ա լ և ը ն կ ե ր ու թ ի ն ո ւ			1000
Ո ւ ի պ է լ և ը ն կ ե ր ու թ ի ն ո ւ			1600
Չ ի չ ե ր ի և Շ ա բ ո ս ի			1000
Ֆ ի ր մ է ն Ա ի լ ւ			500
Պ լ ո ւ ի			500
Ո վ ե ք է լ մ ա ն			500
Դ ա յ է ն			500
Ո ս պ ի և Ո ւ ս ո բ ա ն ա ց ի			500
Գ ա ս մ ա ր			80445.20

Գլուխայք	Մէկաղ էջի	Վառմագին	80445.20
Ըփսիշշակ և եղբարք	.	.	500
Պ.օքա Ակարամանեկառ	.	.	500
Հաճի Բանտեսօթ Այլիսի	.	.	500
Պաշտոն Թափուղ պղու.	.	.	500
Պ.ապրիկ Վ.միք	.	.	500
Միցի և ընկերութիւնն	.	.	500
Ճ. Վ.վէնցո	.	.	500
Հայշանեն Օ.քաշի	.	.	400
Լ. Վ.ալէրի	.	.	400
Պրամեօթի Եղաբք և ընկե-			
րութիւն	.	.	400
Լ.ազար Փերժան օղլու	.	.	400
Կարիստարի	.	.	400
Եկեղացի հաճի Ե.եղանդիի	.	.	400
Ը. Տօշարմթ	.	.	300
Հաճի Վ.սասի	.	.	300
Վ.լիսարիի	.	.	300
Վողոնթի	.	.	300
Անշէլ Քօքին	.	.	300
Վ.քզաշ օղլու	.	.	250
Երավանացի Լ.աղճը օղլու	.	.	250
Վ.ուզինիքի	.	.	250
Ջերլէնինի	.	.	250
Բաղեր	.	.	200
Ա արդալիթի և Արագանեկա	.	.	200
Խօրայիթինի և եղբարք	.	.	200
Վ.յոլնու Մուպահնուճի Ակեարռու	.	.	200
Բ. Ա. Վ.լոսոս	.	.	200
Եպքուա պարատուր	.	.	200
Եկեղացի Առևթինենի	.	.	200
Վիլ	.	.	100
Լ. Վ.	.	.	100
Ժաղէթ Վ.լոկերմի	.	.	100
Գ.ումար	.	.	90545.20

բաստուած սրահը պիտի մնանք . և Վըրահամու և
Աահակայ և Հակովբայ հետ մէկ սեղան պիտի նրա-
տին . և ասկէց եռքը ոհագին խօսք մըն ալ կ'ելլիւ-
ցունէ . արքայութեան որդիքն ու առաջեզր հրա-
փրաները անդում հացեկրցթէն պիտի վըսնոր-
պին . և յուսահատութեամբ գուրաը պիտի մնան
մունք աեղը և գիշերուան ցուրտը . (տե՛ս Աատթ .
Բ . 11 . 12 . իշխ : Պահ . Ճ.Դ . 16 . Հայուն .
Ժ.Ձ . 9) .

Տասն կուսանաց պատութեանէն կըհասկընանք որ՝
հրեայները կըկարծեն մէ Անսիայն գիշեր ատեն պի-
տի գայ (Աատթ . Ի.Ե.) . Ուորըն Երոնիմոս կ'ըսէ
որ՝ ասիկայ հրեից մէջ հաստատուն աւանդութիւն
է . և ասկէց առաջ եկած կըկարծուի քրիստոնէից
մէջն ալ այն սովորութիւնը՝ որ զատկին խթման ի-
րիկունը մինչև կես գիշեր եկեղեցւոյ մէլ կըսպաւ-
նի . քանզի կըկարծէն որ քրիստոսի երկրորդ գա-
լուսոր կես գիշերին պիտի ըլլա : Եկեղեցին այնքան
ճրկար ժամանակ մնալու սովորութիւնը առաքեալ-
ներուն ժամանակին է . և որովհետեւ կես գիշերուան
առենք . Քրիստոսի յարութեան միշտակ կ'ըլլար ,
եկեղեցին արձակուումն եարը ալ մէջ պահոց խսուու-
թիւնը նաւակառեաց կ'երտով լուծելը խթման երե-
կոյնան ժամերգութեանէն եարը՝ շտա հին սովորու-
թիւն եղած կ'ըլլայ . Քրիստոսի կես գիշերուան ա-
ռեն գալու ըլլալուն աւանդութիւնը Ուորը Ասկիմե-
րան և Հաթիմրա մէկնիւն ալ կըժիւն : Հայ դաշ-
քրիստոնեայները երկրորդ գալուտեան վրայ կըհաս-
կընային . հրեայները իրենց Ահօնային առաջին դա-
լաստեանը վրայ կըհասկընան :

8. Ուրբարեներուն գիրքերուն մէջ՝ Արքստուած
զայոք զըստցիած Խօսքերուն իրարու գէմ՝ Հակառա-
կութիւնը միարանելու համար՝ Հրէոյցները այս առաւ-
պելներու հնարեցին : « Խանիկը մարդարէին քառ
եամբանասուն և օմնիկորոգները մէկնելու համար՝ որ
անիկց եաքը մամոցյ պիտի դար : » ուղիչ Ճամբար
մը զատն : և հիմոց շատ հրէայ կարգացուներ՝ այս
Ճամբարից կերպան : Վայ Խօմանասուն և օմնիկորոգ-
ները համբելու սկիզբ էրկնեն տոմարին բարեկաց ոց
ձեռք կործանումք : և անկէց մինչեւ Տիառուի ձեռքը
Արռաջացէմի և տաճարին կործանման ժամանակը
490 տարի կը համրէն : երկու օծեալ ուսուցչը կամ
երկու մասից կը դանեն Վանիկէլի խորին մէջ : մէնին
և կը լան Կիւրաս : որ տաճարին առաջն կործանմա-
նէն 49 տարի եաքը երեան կատ : որ կ'ընէ և սօնն
անզամ ևսմն տարի : կամ Խօմն եօմներորդ : մէ-
կալ օծեայն եր կը լսն Վարդպատ Տ : հրէկց թա-
գաւորը : որ Երրուաշէմ վերջին պաշարմանը առե-
նք սպաննուեցու : անկէց եաքը ուսուցչը՝ որ կ'ը-
սն թէ Տիառու է : Առորդ քաղաքը կործանեց : և
կործանած պիտի մայ կը սն մինչեւ Վողայ և Վա-
գագայ ժամանակը : որ այն առենը մեսիսցն աղջին
թշնամիները ամենն ալ պիտի ջարդէ : Ապշամս լամր-
իս : և Ասարիի Վարդպանէլ տասնկ զրած են : և
հրէկց ուժաւար Ասքընենքն ալ ասոնց պէս կ'ըսն :
ուղիչները կը սն թէ՝ առաջն օծեալ եր Վեսու քա-
հանուապիտն : Ազգասայ ժամանակը : Արքիշները
Պօրաբարէլ : և անինք ալ կ'ենմի կը կարեն :
Տայց այս կարծիքներս ինչ կ'երկով որ առեալին
բանուալու բաներ չեն : Վարդպանէմինը՝ Եօ-

9 . Ա ն ս տ ա յ ի ն ա ս տ ու ս ծ ը ս ե լ ի ր ս ' հ ր ե ս յ ն ե ր ո ւ ն
ա ւ ե լ ի ք գ ա յ մ ա կ լ ո ւ մ ի ն ա ս ո ւ զ ր ա ն ե ր ո ւ ն մ է կ է -
կ ը ս ե ն ո ր ' Վ ա ս տ օ ւ ա ծ և մ ո ր դ ը ս ե լ է ' ց լ ա մ ո ր դ ը ս ե -
լ ո ւ պ է ս ե կ հ ր ե շ ք մ ը ս տ ե շ ե լ է ' ա ն ա ն չ է ա կ ն ե ր
կ ը ս տ ա ր ու ն հ ե ւ ս մ ա ց ու մ ե լ ո վ ' ո ր ը ն ո ւ թ ի ն ե լ ի ն ի բ ա ր ու -
հ ե ւ ս մ ա ն ա լ չ ի վ ե ր ց ու ն ե ր ' գ ա ր ձ ե լ է կ ը ս ե ն ո ր '
մ ո ր գ ա ր է ն ե ր ը մ ո ւ ի ս յ ի ն հ ա մ ա ր ' Վ ա ս տ օ ւ ա ծ է չ ը ս ե -
լ ի ն զ ա ր ' Վ ա ս ո ւ ծ ո յ և մ ո ւ ի ս յ ի մ է չ տ ե լ ը շ ա մ մ է մ ո ւ
տ ա լ լ ի ն ե ր ո ւ մ ի ն է կ ը ս ե ն է ' մ է կ ը տ է և մ է կ ը լ ը մ ո ւ
հ ա ս ա յ ն է ' մ ո ւ ի ս յ ի ն կ ը ս ե ն է ' ի ս տ ի ն և շ ա ր ո յ ։ բ ա յ լ

Հաւաքաց գումարելն հարիւրին	40ը
Ձեր ազգին համար որոշածնին	7560
Կիմացի էջեն գումարը	90,545.20
Անդ ամենն դահնեկան	98,105.20
Առաջի ամբաւ առաջի հետեւութեան անհաջ պահեց	
Անատոլուկ ընկերութեան վախտ	
Նորդ Հակոբ Շիրեարեան	1600
Կարապետ Հայրապետեան	1000
Առեփիան Տոքեսեան	1000
Անդ ամենն դահնեկան	101,105.20

Եղանակելու, արժանիք է արգարև քաղաքիս
քաղաքի վաճառականներուն մարդաբու-
նքը (որոնք որ ըստ մեծի մասին օլոցցետի
համար արագութիւն կընեն, բնադիր են պար-
ագան) : • Ոլուզցըները, Փ. Պատի և ընկե-
միննե և ոյցն) : Ասոնք՝ զօնազան ազգաց
ապներուն համար՝ մշերնին առակ ժողովե-
, և նոյն գումարքեն հարփերին ԳՕԾ Հայոց
որի որակելին ՚ի զատ, տեսնալով որ՝ այս հրիե-
մնենքն ազգիս կրած վնասը՝ իրենց կարողու-
թանը նայելով, մէկաղ ազգաց այրողներէն խիստ
էլի շատ է, ուստի նորին սոսորադրուեցան
առաջպես հոգազդի ողպամբներաւն համար,
ոչ անուներն ալ վերացրեալ ցուցուին մէջ
մակար ած են :

Աամ դի այս տակալիք հրկիղութենէս՝ Տաճ-
գդիթէ հարիւր տունին Ֆը այրեցաւ, Յու-
շ հարիւրին 10ը, Խըրտպացաց՝ հարիւրին
3ը, և Լատինական հայոց հարիւրին 50ը.
Եթ մեր Հայոց աղբին՝ գրիթէ ունցած բռլը
ուներնին՝ Խէկուտ 30 տունի չափ ագռանեցան
ուշ՝ բայց անոնց 20Ըն տակելին վորքիկ տուներ

կայդերուն թերած այս պատճառները շատ ակար : Ո՞ե օրոյին կը ընալո՞ւ Պատիկը ըստիլ , որովք ետև արի՞ն մեսիսին օրինակն էր + և Պատիկը բառ ոչ պահցող լեզուով՝ սիրելի ըսել է + որ մեսիսին առաջ յատակ առականներուն մէկն է . կ'ըսեն որ տածու և զամփի համ մեսիսին մէջ տեղը տարրի մինի կոչ + բայց ասիկոչ մէր հաւատքին դէմ շէ : Առաջ Բարիստո Վասուած և մարդ է . ըստ Վասուածին առ Վասուածոյ հաւատքու և համագոյն է . և ըստ մարդկանինեան՝ Նոր Վասուածոյ ետք է . և այս երիս ճշնարութիւնն ալ հասուած նիքն է : Վայ մէկ դի թոշ կենայ . մեսիսին առառաջիւնը Վասի մարդարեին ըստ Են պորդ և խորդ կընայ հաստատուիլ , որ կ'ըսէ , "մասին նաև մեր + որդի տուաւ մէզ և անոն կուտանամա . . ոքանչելի . խորհրդակից , Վասուած , որ իշխան . հոյր հանգերձելոյ աշխարհին" (Խառն. թ. 6) . և ուրիշ տեղ կ'ըսէ որ՝ այս աղոյուունը Վասուածին պիտի զբուժ . որ Վասուած նոյն էնքն է (Խառն. թ. 14) : Երեմիա ալ կրտ որ համարին անունը՝ Տէր արդարութիւն մեր պիտի ըստիրմ . թիւ . 6) : Տէր բառը երրայսկանին մէջ հօգահ զրուած է . որ միայն Վասուածոյ կը այսքուի . ուրիշ անունները երբեմն հրեշտակեւրուն մարդու ալ կըսուիք . այս անունն անհաջորդելիք նոն է . բնակես որ հրեշտակն ալ կ'ըսեն + թէ՞ որ սիրո՞ն Վասուած չէ նէ՞ Վասուած բնակես անոր թէր թէ՞ որդի իմ ես զր . և ես այսօր հնայ ի՞նչ (Խառն. թ. 7) . և Պատիկն բնակես կ'ըսէ . "ասաց մեր ցտեր իմ , նկատ ընդ աշտ իմնեն" (Խառն. 1).

Են, որ Ալեք իերոպիւ օգնութիւն չեն կը նար բնելու. իրենց զժքազդ ազգակիցներուն : Ունիւաւնոց Լատինացւոց և Յանոց թաղելը՝ այսած տանիքուն մէջ՝ աղջիս բաւական տուները կար, ու

բանց մէջ Սուսնաց և Վատինացրաց ազգին վայրձափ
կը նոտիին . թազ որ Սուսր Առեփաննոս Եփի
վեցուց եղած վնասը՝ որ իր թանկացին զար-
գերած և բարր անշարժ կալուտծքներովը՝ պրե-
թե, Յ միջին զահնեկանի կը հասնի : Ուեպէս
թիւ 85 Հայքնասէլք օրացրոց մէջ՝ ազգին բոլոր
եղած վնասը՝ 50 միջին զահնեկանի կը հասնի բ-
անք ենիք . բայց հիմայ որէ որ կիմացուի որ՝ շա-
տ ելի է եղած վնասը նոյն գումարէն :

Եփանակ վազաբանիցը իմ և ազգա-
կիցը , և բիւր ախաս Հայքնասէլք օրացրոց
գմբաղդութեանու , որ մէկ ժամանակ՝ ընդհանուր
ազգին պայծառութեանը համար՝ ձեր քրոջ շա-
հասիրսւթիւնը՝ ու առ մեսափրութեան անցագ ա-
խորժակը և աղուգուու միջնցներուն թիւը շատ-
ցընելու վրայօք ձեր բաղչանքը կը քարոզէնքը
բայց հիմայ ի՞նչ , ձեր այրած աւերած աւերած
ներուն աղջամարեր հետեւանքները՝ ձեր սպա-
սաւ պատերան գառնապին մարմարը ու կոկի-
ծը կը հրատարակինք , որ ոչ միայն տեսնողնե-
րուն այլ և Շեռաբնակ աղբակիցներուն և պրազ
անդամ՝ անշարժ կը առաջ կը առաքէ :

Աղէսարելը լուս ինչպէս համար անզի ունցալ
օրագրոյն էջերը թշունելու : Վ.յն լի ու ին ևնք
յուսով՝ թէ երկար տիրելու մէ զօրութիւնու մեր
փոյ, այլ անընդմիջաբար բացունելու է օրա-
գիրս վշառակիր աղդակիցներնու ու բոլոր ողդիխո և
օտար աշղերուն անգամ քած ու ընելու նպաս-
տաւորութիւննին, և առն կողմէն աղդասեր ու
մարդասէր անձանց մէկի ի թիկոնու հանելնին :

Առկայն շուտերը անոնի կրկործեն թէ՝ «Քրիստո-
սի առեն հրեայները չեին հաւատար թէ մեսից»
Վատուած պիտի ըլլոյ : Ո՞րդրաքութիւնները մուս-
քաներ չեն, բայց մարդի նախապաշտման վը պիտի իսու-
քերս իրենց մասն զրցուցեր են : Քրիստոս նկան ան-
գամ դպրոցաց : և յոյսնի խօսքով չե յայտնեց
անոնց իրեն Վատուածութիւնը : Այս սուրբ Հոգին ան-
սկիբերան կ'ըսէ որ՝ մորդու մօքէ այրուան մեր մեկ
խօրհաւրդի մը կոմաց կամաց սորտի համեմ կ'ողեր
անոնք : Կամ ինչի խօսը անոնց կրհարցուէ թէ ինչ-
պէս կրհասկընացն : Ըստ կրկենան և պատառքան
տալու բան չեն կը նեար զանիկ : բայց նախապաշտու-
րութիւն կը միայ : Տշմորտութիւն մըն է որ՝ չեն ճանա-
նար : բայց չեն կը նեար ալ ուրանար : «Քրիստոս մէ-
ջաց թողութիւն տալով Վատուածացն իշխանութիւնը
կը ցըսունէ իր զբան : անձնողները և ըսովները կը-
խոսքն : պինա յայտնի հրաշքները անզամ» : Քրիս-
տոսի Վատուածութիւնը չեն կը նար հրեաց հասու-
րակութեանից հաւատացնել : և երբ որ քահանայր
պետին առաջը՝ Վարփառոս իրեն տատուածութիւնը
կը բրուտովանի, քահանայրապետը նամը հայդոյութիւնը
մը լսածի պէտ հագած լաթը կրդատուած : Այդ որ ա-
ռաքեալներուն հարցուց թէ հասարակութիւնը ինձ
համար ոչ է կը սէ : պատառքան տուին : ունին կը-
սն թէ Աղեան է : ուրիշները՝ թէ Աղեմիան կած
մէկ ուրիշ մորգաբէ մըն է : և «Քրիստոսի օրգի Վա-
տուած հնդգանաց ը լուլը Պիերոս տաւքների զիա-
ցունելու համար՝ յատուկ առաջածացներն յայտնութիւն
պէտք եղու :

Տայց Հերիք է որ՝ մենք ամենքս ալ պրտավդութիւնը
և տեղի շամանք երբեք թուլաբոռութեան՝ որ
տիրէ մեր վրայ, և առաջնեն աւելի ազգ տափա-
կան և ուսումնագիրական եռանդրով վառուինք :
Եւ այսուհետեւ մեկ դիեն օտարու երկիրներուն ազգ ա-
սէր և մարդասէր անձնաց նպաստուորութեամբ՝
և մէկալ դիեն՝ քսջալերութեան գօտին մէջ-
քերնիս կաղեցայ իրարու. ձեռնկաղեցա. և մար-
թարիչ ըլլուրութիւն՝ քիչ ժամանակի մը մէջ լու-
սուծով կը յազդենք այս ձախող արկածիս :

Հուշեռնացոց կուռօյն եղիքը՝ առկեց առաջ
իմացուցինը։ Վար փայ Տեղու օրադիրը պատճես
կը զրե։ ԱՌԵԿ օրադիր մը զրած է որ Փոքրի-
զու եկեղեցական մը, Եօթո Տամանէ և Երթօառ
եկեղեցւոյն առագերելցը իր եկեղեցւոյն մէջ բազ-
մութեան առաջը Օվեցցէսիի կոռւոյն Երքը
պատմեր է, և Լուժւանացիներուն յաղթող թւ-
րայուն փայ Վասուեծոյ շնորհակոյ ըլլարու հա-
մար պղբեկ Վասուեծ գոփարաննեմք։ Երգը եր-
դիր է, և Ե՞նչից օրադիրը այս թշոյ մէկ մասը
տուա հանելով՝ մէկ ուրիշ մոսք կը հառաւառէ,
որ այն աղ մածկակ բան մը կ'երկի մողի։ Վար
ըսածին նայնինք նէ պղբեկ Վասուեծ գոփարա-
ննեմք ո ըսկը սուա տիրոսի ըլլայ. քահանայն՝ մրացն
Լուշւանացոց յաղթութեանը մոյ ժողովովեան
իմացում առերեւ. և եկեղեցւոյ մէջ 2,000 հո-
գի մը կան եղեր. խնդիր որ Ե՞նչից կ'ըսէ. Ես
ըսած խոռը այս է եղեր։ Այս շնորհանտ բնակող
ո մը եղացըներուն զէմ եղած խորհուրդները
ու ցրուեցան. բայց այն աղ հարկ է ինձի ըսեւ՝ որ
ո արինհեղութիւնն ալ եղու. Վայ թշուառու-
թիւնը ձեզի պատմած առենա սրբէ արին
ո կ'երթայ. Հազթողներուն համար Վասուեծոյ ա-

եղան պայման մի խնները յայտնի կերպով չտիտեն
բայց այս ազ շեմք կը ընար ըստը որ աստուածութեան-
նը վայ ամեննեն տեղեկաթիւն ուսեն - վերը յիշ-
ված մարդութեաններուն նոյելով կ'ըսենք որ՝
հրեւից կարգացուները հարկաւորապէս մեժայի առու-
ռաւութիւնը պիտի վկանացնի . կօրիք և որ հաւա-
րակութիւնն աչ զիսէր , բայց շփոթ և անկատար
կ'երգով : Աշունակի լու արժանի է որ՝ Հիմուսի առա-
ռաւութիւնը շքիզուններուն և այնքան հակառակի լ-
ուսու մեծ պատճառը ոյն էր՝ որ անիկայ իւրեւ մերուց
աչ շին ճանչները . հասարակ մարդուց պէտք մարդու-
մը անդ զրած էն . իսմ մէկ մարզակէ մը կը տեսէն .
առոր համար երբ կրտսենքն որ՝ Արդար թողու-
թիւն կուտայ . և իրեն համար Վասուած կ'ըսէ . շատ
կրգայթակցէնքն . զինքը ճշմարիս մեսիս ճանչնուշ-
ները առանկ գործակդի շունենքն . մէ որ առաջքայ-
ները ոգեկ համուկուած չը լուսին և շրմանային որ մե-
սիոյն հարկան որապէս Վասուած որիտի ըլլոյ , առոր
վկոյ ոյնքան շեմն պեղէր . Պատարասի քարը Աս-
րիամ՝ Հիմուսի ամենակարող ըլլոյը և որդի Վաս-
ուածոյ ըլլոյը գիտէր և կը խուսափանէր . գուն Վաս-
ուածոյ որդին եւ որ աշխարհնը պիտի զայիր կ'ըսէր
(Հայէ . Ժ. 1 . 27) . Հարիրապեաը Հիմուսի մահ-
ուսնկը առանց եղան հրացաները անսելով՝ անոր
աստուածութիւնը մեսցից (Աասի . Խ. 54) . Առոր
պետրոս հրեւից հատարակաւուն խորհածէն բարձր
խորհելով ցայտանոցէն ըստ . «ու ես՝ Պարսուած
որդի Վասուած կ'ենդանոյ» (Աասի . Ժ. Օ . 16) .
Առոր թուզման վրիսոսի ձեռքի րուն և կային մեր-
քը բայտակելն ետք բառ . «Տէր իմ և Վասուած

ո զաշեմք . Աստուած անոնց շնորհը տայ՝ որ իրենց
ո յաղթութեամբ ըգեղծանին (շամարմիշ ըլ-
լան) : Հաղթուածներուն համար ալ աղաւեմք՝
ո որ Աստուած անոնց խաղաղութեան միջիթարու-
թիւնը շնորհէ , : Այս պատմելէն եւզը 1. Ե-Ա-
նոն կըսէ որ՝ Վշչոնացւոց յաղթութեանը հա-
մար Աստուածոյ շնորհակալութիւնը բարձու-
թեան առաջը մեղաւ : Ի այց քահանացին այն
պրզտիկ խօսքը հասարակութեան առաջը զոր-
ցւեցաւ մի : Անրեփ թէ այն , ինչպէս որ օրա-
գլուխն խօսքը կը ցուցընէ :

Տեղու օրադրին այս խօսքս տեսնկ կը ցորե-
նէ՞ որ քարոզվեն սահմանը բաւն իսկ քարոզվ-
են աղէկ դիօւ եղեր . բայց քարոզվը անսնկ
բանի մը վրայ կը խօսի քարոզեն մէջ՝ որ քաղա-
քական օրադիրերու միջոցով ամենուն ծանօ-
ժմացեր է , քարոյտկանի և հաւատայ վարդապե-
տութեան սահմանէն ալ գուրս չէ ըսածը : Այս
հաւատայ որ՝ յազբեողներուն շափառութիւն
սպահելը և յազբեութեամբ շրջեղնանինին առ-
տուածային շնորհաց բնելու բանն է . և Վատուած
ալ այս շնորհը կընէ եկեղեցւոյն ազօթիքը :
Այս բուն բանին նիւթը՝ յազբեաներուն վրաց
դթութիւն բանեցնելը՝ բարօյական է : Այս հայ-
քապետայ քարոզներուն մէջն ալ՝ քաղաքակա-
նի վերաբերեալ բաներու վրայօք ժողովրդեան
ազօթք առըստղուած բլարը չեկանուած բան
չէ : Բայց Տեղու օրադրին աս հարցմունքներս
բնելու է մէկը : Խրկու աւերութեանց մէջ պատե-
րազմ ըլլայ նէ՝ խիստ շատ անգամ քաղաքական
կըլլայ այն սրատերազմը : Պատերազմի առեն ե-
կեղեցին՝ աշխարհի իսկազողութիւն Վատուած մ. ու-
ղելու համար աղօթք ընէ նէ՝ թէ եկեղեցին և
թէ այն ազօթքը եկեղեցւոյն ապրաւըրոզ եկեղե-
ցականը իրենց պաշտամնը սահմանէն գուրս

իմ' (Եղիշ. 1. , 28) : Եղիշաննէս աւետարանիքը իր աւետարանն սկիզբէն այս ճշմարտութիւնո կը-
հաստատէ . և բայցը աւետարանը՝ այս ճշմարտու-
թեանն ապացոյցն է . սուրբ Պօղոս ասիկայ աւելի
կը բացայացէ կամ բացայացի ուն կը բանէ իր նա-
մակներուն մեջ : Այս բանն թէ որ հարկաւոր սեպ-
գան չկը նէ միշտ համար ասոր վրայ այնքան պնդե-
լու եր . որ շատ դժուարութիւններ կը ծագէր ասկէց :
Հիրաքի Վերիսուս ասոր վրայ յատակ չի խօսիր .
ամեն խապիք մեջ չի կրկներ . այլ յանձախ ոչ կը լսասի .
հաստատելու ապացոյցներ ալ կը բերէ . ասոնց նա-
յելու չեմք կը ընտր ըստել որ Վրիսատօք առենուան
հրեացները մեսիային Ռասուած ըրտափը չին գի-
տէր . գիտեն և կը հաւատային անշուշտ . բայց հր-
մակուան հրեայները կորացաւողը նախանձն է . որ
ասոր վրայ մեղի հետ կը հակառակին :

Chalk ground-work.

կելլեն թէ չէ : Աէս որ գուրա կ'ելլեն ըստ նէն
ընդհանուր եկեղեցւայ Հին տառենէն Հիսուս առնե-
ցած սովորութեանը դէմ խօսած կ'ըլլայ . և այն
տառենը պէտք է որ ինըը ցուցընէ եկեղեցիին սահ-
մանները , բաեւ է որ ինըը ընդհանուր եկեղեց-
ւայ առաջնորդ ըլլայ : Ուստի որ սասանէ աղօթքը՝ ե-
կեղեցւայ սահմանէն գուրս չ' բաւ նէն վերոյի-
շեալ քահանային աղօթքըն այ սահմանն գուրս
չէ . որովհեան այն ալ քաղաքական բանի վորոյ
է այս ոլ . բայց զործը՝ որ է առ բայուսած
աղօթքելը , կրօնական է :

ԿԱՅՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԻ

Հայոց պատմութեան

Վաղարշականոթեան վերաբերեալ ուսը մը չունիք հանուցանեցու, (Կանոնան բարձրագոյն խորհը պահանջ գիտառորապէս Խաչիքու կրակին վրայակը պարապի առ այժմ) :

— Ազգեալ հիմունքաբթի որ (Օդոստափառ) Խնքան
կալը Անիրք է օճնիքն Աշեղի երթապուն պատճա-
ռաւ կիրա քարուի կայսերական պալատը զնաց , որ
տեղ սովորակու արարողութեամբ Անիրք հօնիք
Այսի է թվակի՞ Շէլախի Խալամբոն և պլասու իւ-
լամեներուն և երեսի նախարարներուն ընկերու-
թեամբ (Օդոստափառ Խնքանակարին ներկայացաւ , և
իւր պաշտոնին մերարերեալ կայսերական հրաժար-
առակը՝ Աշեղի և Աշեղինեի սուրբ քաղաքներուն
ազքաւ ընտեւոց բաժնեաւելու գանձը՝ և մօրգարեին
դիրեղութեան համար պատճառառած զանոգոն պար-
զեները ընդունելով՝ Կաքչէ քարուուլն կառափա-
ռութեան շաղենաւուն մէկուն մէջ մօսու ու Խոսկիւ-
տուր մէկեղաւ . ուր վազիմի սովորութեան համե-
մասն մէկ շարամի սպասելու է Ծովագորչ ելլիրւ , որ
բայց ախտաւութերը ժամանակ ունենան պատրա-
ռաւ ելոյ միարան երթալու :

— Հարձը . Դուռը՝ Ներկայ ամսույթ և թուղթ
Արտանշնութակոց զանազան ակրութեանց դիովան-
ներուն շնչարեական թուղթ մը զրկեց՝ որ Խաղբու-
հիւպատոսներուն հրաման ընեն, իրենց հպատակնե-
րուն օճառի (սապոնի) գործորանները բանեցնենին
արդիին, որովհետեւ նոյն քաղաքին օճառի գործա-
ռանք մասնաւորապէս հառաջարածեան տուրք կը
հասուցանեմ՝ որ ուրիշները չեն բանին պատրիսուր:

() Հայութեան հայութեան և գոյգայական
շահ ի պատճեան ազգաւոր ժամանակակից առաջարկ:

Բարեկամության 10,000 զանազան բ

Създадоха съдържанието на 10,000 лв. и също имащи
съдържание от 10,000 лв. Първите съдържания имащи

7,500 : Անօրիսանեմ մոշիր 15 : Առէջեմքու Ամբ
փաշայն 7,500 : Ա . Ած ծովագետ Հայիլ փաշայն
7,500 : Արդարութեան բարձրապրոց խորհրդարա-
սին նախագահ վեմ : Առդէցին փաշայն 7,500 :
Առաժանչեալ պաշտոնին պարագան վեմ : Եւ-
թու փաշայն 5,000 : Եկամուտի պաշտոնատոր վեմ :
Խավիեմի փաշայն 7,500 : Եվբաթի վերակացու
Հայի փաշայն 5,000 : Արտաքին գործոց պրոցո-
ւատար Ը էքիզ էքինաքն 2,500 : Իքֆաման փաշայն
5,000 : Անեամիլ փաշայն 3,500 : Առէջ գոտիարքային
մոշմէշարը 1,500 : Վեծ մարտապետ թաշիր պէկը
2,500 : Արդարութեան պաշտոնատոր Անդրում
պէկը 2,500 : Պատերազմի մոշմէշար Արդի էքին-
աքն 1,500 : Շողային գործոց մոշմէշարը 1,500 :
Շոկտուրի պաշտոնատոր Համեմին պէկը 2,000 :
Առորդի փաշայն 10,000 : Ա խորհու նախկին Կա-
ռավարիչ Համեմին փաշայն 10,000 : Երդրութ նախ-
կին կառավարիչ Պատամիլ փաշայն 5,000 : Տրապե-
տունի կառավարիչ 10,000 : Առասեան պատու Է

ու ավարիչ Խաչիք փաշայն 7,500 : Արիբաղբացի խո-
ռավարիչ 7,500 : Պանոյի կառավարիչ 10,000 :
1) ընդույքի կառավարիչ 10,000 : Տիպագերիչ կառ-
ավարիչ 10,000 : Անւուղի կառավարիչ 7,500 : Պա-
տասի կառավարիչ 10,000 : Այլունի կառավարիչ
10,000 : Կիրիառի կառավարիչ 10,000 : Բժիշկը
Պարպարիի կառավարիչ 7,500 : Այրապետի կառավա-
րիչ 10,000 : Կիսասի կառավարիչ 7,500 : Խոմի-
սի կառավարիչ 7,500 : Հիւտավենահիեարի կառ-
ավարիչ 7,500 : Աերատոնի կառավարիչ 7,500 : Հա-
ճի Այրապետի ազգյի օրգի վաեմ : Աալուս պէկը 10,000:
Ընդ առևն 290,000 դաշնեկան :

卷之三

ט' ט' ט' ט'

Փարբկու արձանադրութեանց ճեմորանը (որ էլ
սովոր Աշտեմ ու Եսունքնու և ոչ է ծիր) , հաս-
րակաց կրթութեան հոգարաքու նախարարին հրա-
մանաւը յառակ գործ ականքեր որոցից հին Դիմու-
քաղաքին աելց զանուած համեմիւնները քննու-
համար , որ հասարակութեան խելքը մորքն ալ ք-
ւական ժամանակին հնուե առոր վեց և հայութիւն
որ այս բաներս զանողը Առաւուշ նատու Գործա-
կան հիւպատու Պի . Պազգան է , որ ընթի Խորիս
Շինուագէ զաւառէն Խորիսայի բազմութառոր պա-
տութիւնը գրութառու շինուագիւն պազգաւային աղջ
է : Հեմարանին միջնորդութեամբը կաստարարութեա-
կազմեն ալ , պէտք եղած ծախքերուն օդեւումիւն ը-
լայր համար՝ բաւական տակ գրկուելով , այս որ-
ուստիանս աելի սիրու առաւ սկսուծ գործը առա-
տանելու . հասարակուց կրթութեան նախարարին նախ-
ար Պ . Ա ի մենա ալ Պ . Ա կայսերէն Երեւելի նո-
րիւը Ա կեց առյա Հեմարանէն . որ Պ . Պարտի-
զած հին բաներուն ձեւը պիտի նկուրելը անձա-
կինուէ երթալով : Եւս ալ զնաց , և բահական քո-
րութեամբ և վարչականնեամբ իրեն յահնուած
գործը գլուխ հանկիւն եւըլ գարձաւ Արաւա-
նելու :

Ահա տուր օրինակած Տարոսարապետական և բացակացործութիւնն վերաբերեալ ուրուակրութիւններով ը Ասպետառնեայց թիգնակալութեան հիմ նարազաքը երեան երաւ . շատ սէպում արձանաբար թիւններ ու Պ . Պարզա զատ և օրինական է . ո շատ շանցնիք՝ բնիքն անձուր սիրի բերէ . հետ ո շատ մը արձաններ , քանդակներ , և այդից պատու կոն կապրեներ , որ ամեն ու Ամենուի աւելիաներն հանուած և Պարզաւառ նատող Պազդիսական հիւրա սասին յանձնուած էն որ Ֆրանկոս զրկէ . և առջ էն որ հասարակաց կրթութեան վերակաց նախարարք քննի , տալ կույտ , և մյշեալ չեւ նարադը որ զորդոյն համար զրած է այն գործ ականջները : Մարտած գործականիներն են Պարտիսյան Աւագւ - Ասքար , Ալեքսանդր , ՊիրնուսՓ , Վահար , Վահե , և Վահե :

卷之三

Եղանակի կորին առենքը Շնչարը քազը մէկ գտնուի զորք ժայվել մը եւս : Երեսն պատճառ ոյն բնած էին՝ որ անհար դժբք (Քար Պոանք) պիտի դրեն Լուշտայի վրաց երթար համար . բայց բուն մոփերնին՝ Շնչարայի կառավարութիւնը տախ ու մրայ բնել է եղեւ : Օտոտին ըերը քանի մը Հարիւր հօգի ժողվը ըսկը Են, Լուշտայի վրաց երթալու ենք ըսկելու : Խայց պուն մօքերնին իմացակուի՝ Շնչարայի կառավարութիւնը հետոյն հարքը զտու խռովիները ցըսկելու : Ժողվուներուն շատը Աջա և Վեցոցէլ նահանջն էին . շատն ալ Վերմանոցի (Վեցէլ) էին . բայց Շնչարայիներն իիստ իիւ մորդ կար մէտքն : Եղուր եղուներն ալ՝ Ո օս զառակն երես հօդ էին . որ մոքենքն ինչ բլուր իմացուելու փախան : Կառավարութիւնը՝ զօրքերուն հրաման զիեց որ ցըսկն անոնք ոլ առանց զիմանքին ցըսկեցան :

THE GROWTH OF THE STATE

1. SUPPORT FOR THE STATE OF ISRAEL